

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Téseny

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

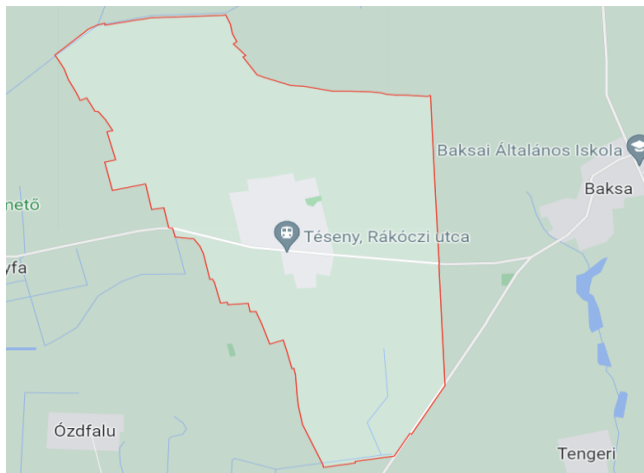
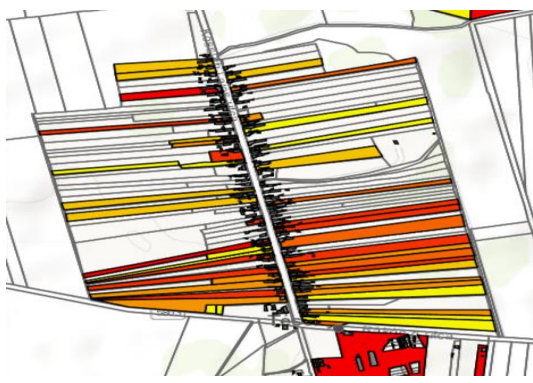

Téseny

Baranya megye

Sellyei járás

Szervezet neve: Katolikus Karitás - Caritas Hungarica

Dátum: 2022. május

	<p>Terület: 12 km² Lakónépség: 278 fő Jogállás: község Járás: Sellyei Megye: Baranya</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Téseny	
Megye	Baranya	
Járás	Sellyei	
Programba vonás köre	1	
Szervezet neve	Katolikus Karitás - Caritas Hungarica	
Lakosságszám (2021)	277	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	91%	
15 év alattiak aránya (2021)	20,9%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	75%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	17%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	153%	
Lakásszám (2011)	110	
Üres lakások száma (2011)	16	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	48	
Lakások száma (2019)	110	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	95	
Közcatornába bekötött lakások száma (2019)	0	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	99	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	21	
WC nélküli lakások száma (2011)	27	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	30	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	217699 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	89%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	1100000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	9	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	2	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója

Téseny Baranya megyében, az Ormánság határán fekszik, mai elmaradottsága már nagyobb, mint az ormánsági települések többségében. A település a Sellyei járásban, a járásközponttól 22,5 kilométerre fekszik a megyeszékhelytől 25 km-re. A település helyzete közlekedési szempontból nehéz: mindössze egy helyközi buszjárat megálló található a településen. Átszállás nélkül naponta 4 busszal lehet eljutni Pécsre, 1 átszállással további 3 lehetőség adott munkanapokon, de nehézséget jelent, hogy a településről délután 1/2 4 után már nem indul buszjárat Baksa és Pécs felé. Sellyére átszállás nélkül naponta két busszal tudnak bejutni a tésenyi lakosok. Mivel a gyermekintézmények (iskola, óvoda) a településtől 5 km távolságra lévő Baksán érhetők el, a falubusz hozza-viszi a gyermekeket reggel és délután, de ha a lakosok orvosi vagy egyéb szolgáltatást szeretnének igénybe venni a környező településen, utazásukat maguknak kell megoldani.

A településen rendkívül kevés kereskedelmi és egyéb lakossági szolgáltatás vehető igénybe: nincs sem gyógyszertár, sem posta, sem állandó nyitvatartású élelmiszerbolt, a falu kocsmája bezárt. Naponta kétszer érkezik a településre mozgó bolt, a helyi lakosok többsége az élelmiszerbeszerzését innen intézi.

A településen és a közelben új munkahelyek az elmúlt 10 évben nem keletkeztek, az infrastruktúra nem fejlődik, néhány fő dolgozik a közeli mezőgazdasági üzemekben, Baksára járnak a gyógynövény feldolgozóba, de sokan csak a közfoglalkoztatásban tudnak munkát végezni. Az előzőek miatt az egyik legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat. A közfoglalkoztatásban jelenleg 16 fő dolgozik.

Intézményi és szociális ellátottság tekintetében súlyos hiányokról beszélhetünk, mert Tésenyben semmilyen szociális, oktatási-nevelési és egészségügyi intézmény nincs. A házi orvos havonta egyszer rendel a településen, védőnő heti egyszer néhány órában van jelen a településen, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa aktív.

A település szociális jelenlétét a Katolikus Karitás „Végtelen lehetőség” projekt keretében üzemeltetett Jelenlét Pontja biztosítja. Állandó szolgáltatásai: az ifi-, film- és főzőklub, tanácsadás szülőknek, segítségnyújtás adminisztratív és hivatalos ügyek intézésében, iskolai felzárkóztatás, gyermekfoglalkozások, családmegtartó szolgáltatások (folyamatos kapcsolattartással a családsegítővel és a gyámhivatallal), iskolai esetek kezelése.

Házi segítségnyújtás működik a településen, mivel sok az idős ember. A településen hiányzó intézményes ellátások és szolgáltatások többsége Baksán érhetők el, ahová a gyermekeket naponta oda-vissza a falubusz szállítja.

Lakosságszám (2021)	277
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	91%
15 év alattiak aránya (2021)	20,9%
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	75%

60 éves és idősebbek aránya (2021)	17%
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	153%
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	217699 Ft
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	89%

A Katolikus Karitasz felmérése alapján a lakók száma, összetétele:

Összesen: 243 fő, csökkenő tendenciát mutat, ugyanakkor a 18 év alattiak száma növekszik

0-3 éves	17 fő
3-6 éves	47 fő
6-18 éves	9 fő
18-60 éves	138 fő
60 +	32 fő

Összesen felmért: 243 fő

A felmérésben szereplő lakosok száma nem egyezik a településre bejelentett lakosságszámmal. A tanulmányban csak a ténylegesen itt tartózkodó lakosok szerepelnek, míg a nyilvántartásban az összes bejelentett regisztrálva van még akkor is, ha már nem laknak a településen.

Az önkormányzat az elmúlt években pályázati forrásból a következő főbb fejlesztéseket valósított meg a településen:

2018 őszén aszfaltozás,

2019 tavaszán fóliasátor létrehozása a kertészet számára,

munkagépek vásárlása

2019 nyarán a művelődési ház felújítása

Magyar Falu program - falubusz vásárlás

Magyar Falu program - játszótér építés

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek, nincs helyben elegendő szolgáltatás, a térségi munkaerőpiaci szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak és a közösségi közlekedés sem megfelelő;

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- billegő település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya egyharmadnál magasabb, de kevesebb, mint a település lakosságának fele. A magasabb státuszú háztartások elköltöznek a településről. A település lakossága jellemzően enyhén csökken;

1.2 A település szerkezetének leírása

Lényegében „egyutcás település”, kialakult központi teresedés nélkül. A központnak az a rész számít, ahol a Polgármesteri Hivatal és a Karitás JP.-ja is található.

Görcsönyt és Magyarmecskét összekötő út keresztezi a község főutcájának tekinthető Rákóczi utcát, amelyen nagy sebességgel haladnak át járművek, emiatt sok a baleset.

Lakások száma (2019)	110
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	95
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	99
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	21

A településen gázszolgáltatás ki van építve, de mindössze néhány ház csatlakozik a gázvezetésekre, az ivóvizet sokan közkútról hordják. Biológiai lebontású Korszerű, egyedi közműpótló szikkasztók kerültek elhelyezésre, ez 56 házat érint. A településen illegális áramvételezés előfordult, de a lakóházak kb. 40-50%-ában (34-40 lakás) vannak előre fizetős órák.

Lakásszám (2011)	110	
Üres lakások száma (2011)	16	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	48	
Lakások száma (2019)	110	
WC nélküli lakások száma (2011)	27	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	30	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	1100000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	9	

A Katolikus Karitás felmérése szerint a településen 101 magánház található. Jellemzőek az 1-2 szobás lakások. 6 ingatlanban nincs bevezetve a vezetékes víz, de sokan közkútról hordják a vizet esetleges kikapcsolások miatt.

Az ingatlanok nagy része saját tulajdonban van, csak kevés a bérelt, vagy jogcím nélküli lakó. Az épületek állapota vegyes, kb. 15% szerkezetileg igen rossz állapotú, egy részükben a mai napig nincs fürdőszoba. Az állomány kb. 20% megfelelő.

A Karitás már eddig is sokat tett a lakhatás javítása érdekében, - pl. több épületben szüntetett meg életveszélyt, alakított ki fürdőszobát, vezette be a vizet, vagy építette ki a szennyvíz elvezetését – az ilyen jellegű beavatkozásokra folyamatosan a továbbiakban is sor kerül.

Bár a KSH nem különít el szegregátumot, a lakosság összetétele vegyes, a település ennek ellenére szegregált településnek minősül. A roma lakosság becsült aránya 60 %.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- A településen belül nem különíthető el szegregátum, de annak jellemzői a község nagy részére igazak.

Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

A településen lakhatással kapcsolatos fejlesztés az elmúlt 10 – 15 évben nem valósult meg.

1.3 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban

A lakhatási programot támogatja, mindenben együttműködő. Az esetleges bérlők kiválasztásában szeretne szerepet vállalni. Az önkormányzat véleménye szerint krízislakás építése lenne a legfontosabb.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete

Az aktív munkaképességűek számát tekintve a foglalkoztatottak aránya 70%, 30% munkanélküli. A legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat, de munkalehetőséget csak közfoglalkoztatásban tud kínálni. A közfoglalkoztatottak száma jelenleg 16 fő. A falugondnoki szolgálat foglalkoztat egy állandó dolgozót. Tésényben 2 vállalkozás működik: egy baromi- és egy sertéstelep, amelyeken összesen 8 főállású és átlagosan 20 fő alkalmi foglalkoztatott van. A felnőtt lakosság közel egyharmada jár be más településekre dolgozni (főleg Görcsöny, Baksa, Pécs, de néhányan külföldre is utaznak munkavállalóként). Görcsönyben a CFA Hungaria Kft.-nél dolgoznak a pontos szám nem ismert. MCS Vágóhid Zrt.-nél Mohácson 3 fő dolgozik, illetve a Hansa Kontakt Kft.-nél Pécsen 4 fő vállal jelenleg munkát. Az önkormányzat közfoglalkoztatási program keretében fóliasátras kertészetet működtet, valamint öntött beton kerítéselemeket készítenek amit helyben használnak fel. Mostanáig körbekerítették a temetőt, az önkormányzatot és a kultúrházat.

Tésényben nem működik sem bölcsőde, sem Biztos Kezdet Gyerekház. A településen szolgálatot teljesítő védőnő 4 másik közeli településen is ellátja a feladatokat, így a községben heti egyszer néhány órában tud jelen lenni, illetve további felmerülő igény szerint előre egyeztetett időpontban. Gyermek házi orvos havonta egyszer jár ki a kistelepülésre. A tésenyi óvoda korú gyermekek nappali intézményi ellátását a baksai óvoda látja el. A tésenyi iskolás korú gyermekek a Szigetvári Tankerületi Központ fenntartásában működő Baksai Általános Iskolában tanulnak. Tésény és további 19 település a Baksa Térségi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátási körzetébe tartozik, melynek fenntartója Baksa Község Önkormányzata. A tésenyi gyermekekre vonatkozóan 7 esetben történt gyermekvédelmi jelzés 5 gyermekre vonatkozóan. A gyermekek 95%-a részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A településen jelenlévő legnagyobb problémaként az alapvető életviteli és szocializációs tudások hiányát nevezték meg (háztartásvezetési ismeretek, napirend hiánya, szülői kompetenciák és ismeretek hiánya). Emellett komoly problémaként jelezték a drog- és alkoholfogyasztást és az uzsorát.

A fejezet következtetései

Családtípus	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> Hosszabb távon intenzív segítségre szorulnak. Nincs munkaképes tagja a családnak, súlyos anyagi és életvezetési problémákkal küzdenek szülői kompetenciáik hiányosak. Mindemellett krónikus- mentális- és szenvedélybetegség is jelen van.	1
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár	15

közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszhető a család munkaerőpiaci részvétele.	
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> Rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező családok, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci rkompetenciafejlesztésére itt is szükség lehet.	10

3 A lakásállomány helyzete

A településen jellemző a sokgyerekes család, és a generációk egymás mellett élése is.

Lakások száma (2019)	110
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	95
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	99
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	21

A településen ténylegesen a Katolikus Karitasz felmérése alapján 101 magánház található. Az ingatlanok nagy része saját tulajdonban van, csak kevés a bérelt, vagy jogcím nélküli lakó. Az épületek állapota vegyes, kb. 15% szerkezetileg igen rossz állapotú, egy részükben a mai napig nincs fürdőszoba. Az állomány kb. 20% megfelelő állapotú ahhoz, hogy aránylag kis költségvetéssel felújításra kerüljenek.

A Katolikus Karitasz több épületben szüntetett meg életveszélyt, alakított ki fürdőszobát, vezette be a vizet, vagy építette ki a szennyvíz elvezetését. A komfort nélküli lakások száma becslések szerint 22.

Életveszélyes, egészségre egyértelműen káros ingatlan 1 található Tésényben. A településen a közművesítés összességében megfelelőnek mondható: a háztartások közel 90 %-ába be van vezetve az áram, illegális áramvételezés előfordult. A településen a villany szolgáltatást a lakások 50 %-ban előrefizetős mérőórával veszik igénybe.

A vezetékes gáz be van vezetve a faluba, de csupán 21 háztartás csatlakozik a gázvezetékre.

A tésenyi lakosság többségét terheli valamilyen közüzemi és/vagy hiteltartozás. Kb. a lakosság 50%-ának van közüzemi díjhátraléka, hitelkártya vagy személyi hitel tartozással kb. a családok 50%-a érintett, közülük a legtöbbszörnek a Provident pénzügyintézetnél van felhalmozott tartozása.

A településen 12 üres ház található. Eladó telek 2 db, eladó ház 4 db van.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
életveszélyes házak	1
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	3
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	10
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	20

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái

A település térségi pozíciója rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás. A térségi munkaerőpiaci és egyéb szolgáltatások nehezen érhetőek el. A közösségi közlekedés minimális, nem segíti a falun kívüli munkába járást. Átszállás nélkül naponta 4 busszal lehet eljutni Pécsre, 1 átszállással további 3 lehetőség adott munkanapokon, de nehézséget jelent, hogy a településről délután 1/2 4 után már nem indul buszjárat Baksa és Pécs felé. Sellyére átszállás nélkül naponta két busszal tudnak bejutni a térsényi lakosok.

A település társadalmi összetétele billegő település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya egyharmadnál magasabb, de kevesebb, mint a település lakosságának fele. A magasabb státuszú háztartások elköltöznek a településről. A település lakossága jellemzően enyhén csökken.

A faluban külön szegregált településrészt nem tudunk elkülöníteni, az egész település szegregálnak tekinthető, bár ezt a KSH adatok nem támasztják alá. A kistelepülésen problémát jelent a lebetonozott utcák hiánya, többségében rossz minőségű földutak vannak. Görcsönyt és Magyarmecskét összekötő út keresztezi a község főutcájának tekinthető Rákóczi utcát, amelyen nagy sebességgel haladnak át járművek, emiatt sok a baleset. A településen gázszolgáltatás ki van építve, de mindössze néhány ház csatlakozik a gázvezetékre, az ivóvizet sokan közkútról hordják. Biológiai lebontású csatornahálózat nemrégiben lett kiépítve 56 házat érintően.

Az itt élő háztartások majdnem a fele az áramszolgáltatást előrefizetős mérőórával veszik igénybe.

Az önkormányzat hozzáállása a bérlakás fejlesztési programhoz: A lakhatási programot támogatja, mindenben együttműködő. Az esetleges bérlők kiválasztásában szeretne szerepet vállalni. Az önkormányzat véleménye szerint krízislakás építése lenne a legfontosabb.

Az ingatlanok döntő többsége 2 szobás, félkomfortos családi ház, nagyrészüket saját tulajdonban van, de a tulajdonviszonyok sokszor rendezetlenek, kevés a bérelt, vagy jogcím nélküli lakó.

Jelenleg két család él túlzásfolt lakásban, jellemzően sokgyerekes, többgenerációs együtt élő családok. A fiataloknak nincs lehetőségük elköltözni, ezért ottmaradnak és családot is ott alapítanak.

Az eladósodottság a településen élők elég nagy hányadát érinti, a hivatalosan megjelenő adósságok legnagyobb része Provident tartozásból ered. Jellemzőek még a közüzemi tartozások, áruhitel, telefontartozás, kábeltévé tartozás.

Lakóépületek fizikai állaga rossznak mondható. Lakható üres ingatlan jelenleg 6 db található a településen.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
Lakástípusok					
azonnali életveszélyt jelentő lakás	1			1	
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni		3		3	
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)		5	5	10	
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni		10	10	20	
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	1	18	15	34	
Az adott családtípusba					

tartozó családok száma összesen					
---------------------------------	--	--	--	--	--

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

Adósságkezelés kiterjesztése: már folyik adósságkezelési program a településen, igény szerint vehető igénybe előzetes egyeztetés útján. A legtöbb segítségkérés a családtámogatások igénybevételének lehetőségeiről szól. A segítségkérés csak tanácsadásig, az érkezett problémára történő megoldásra koncentrálódik, ha egyáltalán felkeresik a szakembert. Ennek oka, hogy az ügyfelek csak az adott problémába vonják be az adósságkezelőt (pl. jövedelem letiltás), legtöbbször abba bízva, hogy kifizetik helyettük a tartozást. Térszerte egy családnál sikerült elindítani egy mentorálást, azaz egy hosszan tartó folyamatot a pénzügyi tudatosság, illetve szemléletformálás tekintetében. Nem értik ennek a hasznát, nincs jövő képük, máról holnapra élnek. Akinek rendszeres a munkajövedelme az letiltásra kerül. Így a család jövedelme érezhetően lecsökken, többen ezért azt gondolják, hogy feketén, illetve napi bejelentéssel dolgoznak. Sajnos nem értik meg, hogy így kiesnek a támogatásokból, az adósságuk nem csökken, hanem csak nő. Mindenképpen pénzügyi tudatosság javítását célzó programra lenne szükség, hogy az ügyfelek eljussanak arra a pontra, hogy felismerjék, hogy a felhalmozott tartozást vissza kell fizetni. Ezt követően már a szakembereknek könnyebb dolguk lenne és tényleges segítséget tudnának nyújtani. Nagy probléma a víztartozás megléte. A településen sokan közkútról hordják a vizet. A vízszolgáltatóval kellene magasabb szinten egyezkedni, egy esetleges előrefizetős mérőóra program megoldás lehetne.

Tulajdoni jogviszonyok rendezése: mindenképpen jogi szakember alkalmazása javasolt, aki a célcsoportnak ingyenesen segít. Előzetesen fel kell mérni, hányan élnek olyan ingatlanban életvitelszerűen, ami nem az ő nevükön van, és fontos a tulajdoni lapra bejegyzett tartozások előzetes átnézése.

Foglalkoztatás javítását célzó program: Munkaerőpiaci mentor már dolgozik a településen, az ő tevékenysége továbbra is javasolt. Munkavállalók képessé tétele, hogy elsődleges munkahelyen legyen esélye elhelyezkedni.

Lakhatási programok:

A közműszolgáltatásokba való be-, és visszakapcsolás: A Katolikus Karitasz felmérése szerint 6 ingatlanban nincs bevezetve a vezetékes víz, de sokan közkútról hordják a vizet esetleges kikapcsolások miatt.

A vízszolgáltatás tekintetében megoldás jelenthet az előrefizetős mérőóra program bevezetése.

A magántulajdonú házak felújításának támogatása: A javításokra, felújításokra nagy igény mutatkozik. Ennek hatékonysága növelhető lenne, ha ezt a családokkal együttműködve

kerülne kivitelezésre. Ennek módja lehet egy hosszan tartó adósságkezelésbe bevonás, ahol hosszú távon szakember segítségével pénzbeosztását tudatosíthatná, illetve ha saját erőforrásait -mind humán kapacitás mind anyagi erőforrásai- tudatosítaná és felhasználná.

Bérlakásfejlesztés tekintetében

Krízislakások kialakítása: szükséges lenne a településen olyan krízislakás kialakítása, ahol természeti katasztrófa sújtotta ingatlanból, illetve az életveszélyes lakhatási helyzetből elhelyezhetők a családok. Jelenleg a településen nincs ilyen, sikerült egyelőre minden érintett család elhelyezését megoldani. Mivel van életveszélyes ingatlan, bármikor szükség lehet rá.

Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak: Elsődleges célcsoport a munkajövedelemmel rendelkező, rendezett életvitelt vivőcsaládok lehetnének, akik jelenleg túlszűfolt lakáskörülmények között élnek. Előzetesen fel kell mérni, hogy állami támogatásra jogosultak-e egy saját tulajdonú ingatlan megszerzéséhez. Amennyiben egy köztes időszakra bérlakásba költöztethetők lehetnének addig ameddig az állami támogatáshoz szükséges jogosultságot meg tudják szerezni, illetve előtakarékoskodni tudjanak. Jelenleg 2 ilyen család van a településen.

Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitás: Falusi csok támogatásból nem jellemző új ingatlan vásárlása más településen, ennek oka lehet a kritériumoknak való nem megfelelés. A más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitásról a megszerzett adatok alapján nem tudok olyan információval szolgálni, ami a valóságnak megfelel.

Összefoglalóan a potenciális célcsoport nagysága a célcsoport körében:

Stabilizálás

Szoft programok:

- adósságkezelés: a településen élő családok 60%
- tulajdonviszony rendezés: nem ismert

Magántulajdonú lakások fejlesztése

- legszükségesebb karbantartási munkák végzése: 10 lakóingatlan
- lakások komfortosítása, felújítása: 20 lakóingatlan

Bérlakás fejlesztés

- krízislakás: 1
- településen belüli mobilizáció: 8 család
- más jobb helyzetű településre mobilizálható 1

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve

A közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő, vasútállomás nincs. Péccsel történő tömegközlekedési kapcsolatot naponta 4 buszjárat biztosítja.

A településen és a közelben új munkahelyek az elmúlt 10 évben nem keletkeztek. Közfoglalkoztatásban 16 fő dolgozik jelenleg,

Jelenleg eladó ingatlan négy található a településen. Üres ingatlan 12 található a faluban ebből 6 lakható állapotú. Négy eladó házról tudunk, melynek vétel ára 4-6 millió Ft között van. Üres telek jelenleg 2 van.

A 3-6 éves gyermekek intézményi ellátását a baksai óvoda biztosítja, az általános iskolás korú gyermekek szintén Baksára járnak napi rendszerességgel.

Helyben nincs orvos, szakrendelés csak a megyeszékhelyen érhető el. Rendkívül kevés kereskedelmi és egyéb lakossági szolgáltatás vehető igénybe: nincs sem gyógyszertár, sem posta, sem állandó nyitvatartású élelmiszerbolt, a falu kocsmája bezárt. Naponta kétszer érkezik a településre mozgó bolt, a helyi lakosok többsége élelmiszerbeszerzését innen intézi, ezen kívül mobil posta jár rendszeresen.

Térségi infrastrukturális helyzete és közművekkel való ellátottsága fejlettnak mondható. Víz, - áram, - gázszolgáltatás van (bár kevés házba van bekötve), korszerű, egyedi szennyvízkezelés van.

A településvezetés nem nyilatkozott arról, hogy érdekelt lenne a lakosság megtartásában. A potenciális áthelyeződés Baksa lehetne. Fogadó település felmérése még szükséges.

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

Krizislakások biztosítása:

1 db

Bérlakásfejlesztések:

településen belül mobilizálható családoknak: Jelenleg 8 ilyen család van a településen.

más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitás: 1 család

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család	0	0	0	0

lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	2	0	0	2
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	3	0	1	4
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	2	0	0	2
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	1	0	0	1
Összesen	8	0	1	9